

Mapping Report: Kampong Cham (03)

Searching for the truth!

DOCUMENTATION CENTER of CAMBODIA

DC-Cam • P.O. Box 1110 • Phnom Penh • Tel.: (855) 23-211875 • Fax.: (855) 23-210358

Mobile: (855) 11 817 917 • (855) 12-811-998 • E-mail: dccam@bigpond.com.kh

Internet home page: <http://www.bigpond.com.kh/users/dccam.genocide>

នេះគឺជាបទសំភាសន៍ជាមួយលោក តេរ អែល
អ្នកភូមិកោះជល ឃុំប៊ើស ១ ស្រុកក្រូចឆ្មារ ខេត្តកំពង់ចាម
ដោយ កុសល្យ សុរិយា តារា ឧស្មាន
នៅថ្ងៃទី ១៣-១១-១៩៩៩

- ស- តើអ្វីឈ្មោះអីដែរ?
- ឆ- ខ្ញុំឈ្មោះ តេរ អែល អាយុ ៦៦ឆ្នាំ ។
- ស- តើឆ្នាំ១៩៧៥-៧៩ ក្នុងជំនាន់ខ្មែរក្រហម តើអ្វីនៅឯណាដែរ?
- ឆ- នៅស្ទឹង ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកំពង់ចាម ។
- ស- តើនៅក្នុងនោះ ជំនាន់ អាពាហ៍ គេហៅភូមិអីដែរ?
- ឆ- ខ្ញុំនៅច្រើនកន្លែងដែរ ។
- ស- តើនៅកន្លែងណាខ្លះ?
- ឆ- ដំបូងនៅក្របីគ្រឿក បន្ទាប់មកនៅចុងអូរ រួចជំរុំស្រែទៅស្ទឹង ។
- ស- តើភូមិអ្វីនៅជំនាន់អាពាហ៍ គេហៅយ៉ាងម៉េច?
- ឆ- ខ្ញុំអត់ស្គាល់ ។
- ស- ពេលគេជំរុំស្រែចេញទៅ គេមានបង្ខំលោកអ្វីអោយធ្វើអ្វី?
- ឆ- ពេលនោះហៅទេ, គេជំរុំស្រែទៅ ។
- ស- តើពីណាជាអ្នកបញ្ជូនទៅ?
- ឆ- គឺគណៈឃុំ ។
- ស- តើអ្វីមានស្គាល់ឈ្មោះទេ?
- ឆ- គណៈឃុំនោះ ឈ្មោះ តាម៉ិល ។
- ស- ពេលមេឃុំមកដល់ តើមេឃុំគេប្រាប់យ៉ាងដូចម្តេចបានជាអ្វីចេញ?
- ឆ- គេប្រាប់អោយចេញទាំងអស់ ។
- ស- តើគេប្រាប់អោយចេញទៅណាដែរ?

- ឆ- គេអោយចេញទៅនៅអំពិល, ចំការខ្នុរ រួច ៦ថ្ងៃ ទៀត គេបញ្ជូនអោយទៅនៅក្របីត្រៀក ។ នៅក្របី ត្រៀកបានមួយឆ្នាំ គេបញ្ជូនឱ្យទៅនៅចុងអូរ នៅចុងអូរបានប៉ុន្មានខែ គេបញ្ជូនឱ្យទៅនៅស្ទឹងទៀត ។
- ស- ពេលមេឃុំជំលៀស អ្វីចេញទៅនោះ អ្វីចង់ចេញទេ?
- ឆ- មិនចង់ទេ តែអត់ហ៊ាននៅ បើគេជំលៀសហើយ ត្រូវតែទៅ បើមិនទៅគេចង់ មានតែប៉ុណ្ណឹង ។
- ស- នៅក្នុងពេលជំលៀសទៅ គេអោយអ្វីធ្វើអ្វីខ្លះ?
- ឆ- មានតែដាំស្រូវ ភ្ជួររាស់ដី ។
- ស- ពេលចុះទៅធ្វើស្រែ អ្នកណាប្រាប់អោយធ្វើ?
- ឆ- គណៈភូមិ ។
- ស- មានស្គាល់ឈ្មោះទេ?
- ឆ- ឈ្មោះ នុត តែស្លាប់ទៅហើយ ។
- ស- ពេលជំលៀសទៅ អ្វីគ្មានជំរើសសោះ គេបង្ខំអោយទៅអញ្ចឹងតែម្តង?
- ឆ- បាទ មិនហ៊ានប្រកែក ។
- ស- ពេលជំលៀសទៅ ៧៥-៧៩ អ្វីអត់មានធ្វើអ្វីបំរើអោយខ្មែរក្រហមឬទេ?
- ឆ- អត់មានធ្វើអីទេ គឺប្រជាជនធម្មតា ។
- ស- អ្វីមានដែលគេធ្វើបាយ៉ាងម៉េចទេ?
- ឆ- គេបង្ខំអោយយើងធ្វើការ ។
- ស- មានដែលជួបប្រទះឃើញនឹងភ្នែកគេសម្លាប់មនុស្សទេ?
- ឆ- អត់ដែលឃើញផង ។
- ស- នៅភូមិនេះ បន្ទាប់ពីបះបោរ គេជំលៀសប្រជាជនទាំងអស់ទេ?
- ឆ- ទាំងអស់អត់មានសល់ម្នាក់ទេ ដុតទាំងផ្ទះចោលទៀត ។
- ស- អញ្ចឹង ម៉េចយើងដឹងថា រណ្តៅដែលគេសម្លាប់មនុស្សនេះ យកពីភូមិណាខ្លះ?
- ឆ- គេនៅក្បែរនេះគេឃើញ ពួកអ្នកធ្វើការនៅទីនេះ ដូចជាអ្នកនេសាទ ឃើញគេយកមនុស្សមកសម្លាប់ នៅទីនេះ ។
- ស- អញ្ចឹងអ្នកដែលបានស្លាប់ក្នុងរណ្តៅនេះ មិនប្រាកដថាអ្នកនៅភូមិនេះទេ?
- ឆ- ខាងយើងខ្លះ ហើយក៏មានខាងភូមិគេខ្លះ ។

ស- សុទ្ធតែចាម?

ឆ- ចាម ខ្មែរ ជាមួយគ្នាទាំងអស់ហ្នឹង ដាក់កាណូតមកពីពង្រអ៊ឹមក ទាំងកាណូតៗ ។
កន្លែងនេះជាឃ្លាំង របស់គេ ប៉ុន្តែឡូវបាក់ដី បាត់ឃ្លាំងអស់ទៅហើយ ។ មានក្មេងៗឃ្វាលគោ
បាត់ហើយតាមមកទីនេះ បាត់ទាំងមនុស្សទៀត ។ ឧបមថា មនុស្សនៅទីនេះច្រើនរាប់ពាន់នាក់
អញ្ចឹងមិនអាចសម្លាប់ទាន់ទេក្នុង មួយយប់ ជួនកាលក្នុងកាណូតវាចងដៃជើង ហើយវារុញធ្លាក់ម្នាក់
ហើយក៏តោងគ្នាទៅ ដល់ទៅតោង គ្នាធ្ងន់ពេក រហូតដៃទៅ ក៏ទៅតែផ្ទាំង ។

ស- មានអ្នកណានៅរស់ ដូចជានេសាទត្រីទីនេះ ហើយបានឃើញផ្ទាល់?

ឆ- ជួនកាលតានេះក៏ឃើញដែរ តែគ្រាន់តែឃើញរូបភាពនោះបន្តិច គាត់ក៏អត់ហ៊ានទៅក្បែរ ។

ស- អ្វីមាននៅចាំរឿងណាមួយ ដូចជាអាពាហ៍ពិពាហ៍អ្នកណាម្នាក់មកសម្លាប់កោះផលនេះទេ?

ឆ- ច្រើនណាស់ ។

ស- សុំអ្វីនិយាយពីអ្នកណាមួយមើល?

ឆ- បងប្អូនខ្ញុំក៏ជាប់ដែរ ។

ស- ឈ្មោះអ្វី?

ឆ- ឈ្មោះជីម៉ាត់ ។

ស- គេចាប់នៅឆ្នាំណាដែរ?

ឆ- ឆ្នាំ៧៥ ។

ស- គេយកមកសម្លាប់ក្នុងរណ្តៅនេះ?

ឆ- មិនដឹងជាស្លាប់ត្រង់ណា គ្រាន់តែឃើញគេបញ្ជូនមកខាងនេះ ។

ស- និយាយអំពីអ្នកដែលគេសម្លាប់ក្នុងរណ្តៅ មានដឹងខ្លះទេ?

ឆ- អត់ដឹងទេ ។

ស- អ្វីសហករណ៍របស់អ្វីនៅស្រុកណាដែរ?

ឆ- នៅក្របីគ្រឿក ក្នុងស្រុកត្រួចឆ្មារ ។

ស- នៅក្នុងសហករណ៍នោះ ការហូបចុកយ៉ាងម៉េចដែរ?

ឆ- បើខាងបងប្អូនខ្មែរហូបយ៉ាងម៉េច យើងហូបអញ្ចឹង វាមិនសូវបង្ខំអោយហូបសាច់ជ្រូកទេ ។

ស- ការរស់នៅក្នុងភូមិខ្មែរ ឬ ភូមិចាម?

ឆ- នៅភូមិខ្មែរ?

ស- (ឮមិនច្បាស់)?

ឆ- គេយកទៅដាក់នៅរកាខ្នុរ រួចគេរើសពីនោះមក ដើម្បីយកមកសម្លាប់នៅទីនេះ អាហ្នឹងមានខ្លះដែរ?

ស- រើសពេលណា?

ឆ- អត់ចាំទេ ។

ស- រណ្តៅនៅជិតនេះដែរទេ?

ឆ- នៅជិតនេះ ឥឡូវនេះលុបបាត់អស់ហើយ ហើយក៏បាក់ច្រាំងទៀត តែមិនទាន់គាស់ទេ ។

ស- អ្នងសុំទោស នៅឆ្នាំ១៩៧០ ខាងណាកាន់កាប់?

ឆ- (គ្មានចំណេះច្បាស់លាស់)

ស- ពេលដែលខ្មែរក្រហមចូលកាន់កាប់នេះភ្លាមៗ តើប្រជាជនយើងមានចូលធ្វើទាហានខ្មែរក្រហម ឬ ក៏ ស្រលាញ់ខ្មែរក្រហមដែរឬទេ?

ឆ- អត់មានអ្នកចូលចិត្តទេ ។ ហើយមានតែខ្ញុំម្នាក់ទេ ដែលគេអោយធ្វើប្រធានភូមិ ក្រៅពីខ្ញុំ អត់មានអ្នក ណាទៀតទេ ។

ស- អ្នងមានប្រសាសន៍ពីដំបូងថា ពួកយុវជនគ្រាន់តែកាន់កាំបិតផ្តាក់ អត់មានតទល់ជាមួយវាទេ ដូច្នេះ ហេតុអ្វី ខ្មែរក្រហមមិនព្រមចូលមកភ្លាម ចាំបាញ់ពីខាងក្រៅធ្វើអ្វី?

ឆ- បើមិនអញ្ចឹងវាចូលអត់បានទេ ។ អាខាងលើវាចេះតែបន្តក់មក ហើយខាងក្រោមវាចេះតែចូលមក ។

ស- អញ្ចឹង តើអ្នកភូមិយើង មានការពារភូមិទេ?

ឆ- ការពារ ដល់ពេលចូលមកវាឃើញយើង វាបាញ់តែម្តង វាស្លាប់មកពីអញ្ចឹង ។

ស- បើសិនជាមានតុលាការ អ៊ុំហ៊ានឆ្លើយអញ្ចឹងទេ?

ឆ- ហ៊ាន

ស- អរគុណអ៊ុំច្រើន ។ នៅពេលខាងមុខ ឧស្មាន់នឹងចុះមកធ្វើការស្រាវជ្រាវនៅទីនេះបន្តទៀត ហើយខ្ញុំ សង្ឃឹមថាអ៊ុំនៅតែទទួល ។